



Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2018 m. gegužės 22 d.
(OR. en)

8954/18

DEVGEN 66
ACP 37
FIN 386
RELEX 406
ENER 145
CLIMA 81

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
data:	2018 m. gegužės 22 d.
kam:	Delegacijoms

Ankstesnio dokumento Nr.:	8550/18
------------------------------	---------

Dalykas:	Energetika ir vystymasis – Tarybos išvados (2018 m. gegužės 22 d.)
----------	---

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl energetikos ir vystymosi, kurias Taryba priėmė 2018 m. gegužės 22 d. įvykusiame 3618-ame posėdyje.

Energetika ir vystymasis

Tarybos išvados

1. Kad būtų pasiekti darnaus vystymosi tikslai (DVT) ir niekas nebūtų paliktas nuošalyje, ES ir jos valstybės narės siekia atskleisti energetikos sektoriaus potencialą ekonomiškai efektyviai siekdamos trijų tarpusavyje susijusių tikslų energetikos ir vystymosi srityje: 1) spręsti nepakankamos prieigos prie energijos problemą; 2) didinti energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančiosios energijos gamybą ir 3) prisidėti prie pasaulinės kovos su klimato kaita pagal Paryžiaus susitarimą ir atitinkamus jo šalių pateiktus nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus¹.
2. Besivystančių šalių partnerių atžvilgiu, Taryba primena, kad ES ir jos valstybės narės visais lygiais sprendžia energijos nepritekliaus klausimą prisidėdamos prie to, kad visiems būtų užtikrinta galimybė naudotis įperkama, šiuolaikiška, patikima ir tvaria energija, daug dėmesio skirdamos atsinaujinančiajai energijai, energijos vartojimo efektyvumui ir patikimam energijos sistemų valdymui. Taryba pripažįsta, kad prieiga prie energijos yra itin svarbi siekiant panaikinti skurdą, o energetikos pertvarka yra labai svarbi įgyvendinant Darbotvarkę iki 2030 m., įskaitant darnaus vystymosi tikslus. Taryba ragina visus suinteresuotuosius subjektus tikslingai teikti paramą, be kita ko, pasitelkiant atitinkamas socialinės politikos priemones, visų pirma skurstantiems žmonėms ir pažeidžiamoms geografinėms vietovėms. Taryba pabrėžia, kad energijos nepritekliaus ir su juo susijusios pasekmės yra tarp pagrindinių neteisėtos migracijos priežasčių, nes tai skatina žmones ieškoti geresnio pragyvenimo kitur.

¹ Kaip nurodyta 2017 m. Europos konsensuse dėl vystymosi (dok. 10108/17).

3. Taryba pabrėžia tarpsektorinių sąsajų potencialą maksimaliai didinti įvairią naudą ir sinergiją propaguojant tvarią energiją kaip priemonę, padedančią įgyvendinti darnaus vystymosi tikslus. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas energijos ir kitų sričių sąsajoms, įskaitant skurdo panaikinimą, lyčių lygybę, darbo vietas, tvarų žemės ūkio augimą, apsirūpinimo maistu saugumą, švietimą, sveikatą, švarų vandenį ir sanitarijos paslaugas, taiką ir saugumą, pabėgėlius ir kitus priverstinės migracijos atvejus. Reikės spręsti kompromisų, be kita ko, tarp tvariosios energijos, apsirūpinimo maistu saugumo ir vandens, keliamos rizikos klausimą, kad būtų padidintas išteklių naudojimo veiksmingumas, išnaudota sinergija ir pagerintas valdymas bei užtikrintas geresnis įvairių sektorių politikos suderinamumas. Taryba taip pat pabrėžia, kad svarbu propaguoti politikos iniciatyvas, ir remia šalis partneres šioms planuojant, koordinuojant ir įgyvendinant integruotą požiūrį, kuriuo siekiama konkrečiai spręsti klausimą dėl žemės, maisto, vandens ir energijos sąsajų.
4. Taryba pripažįsta, kad reikia integruoti lyčių lygybės aspektą į visus veiksmus vystymosi ir energetikos srityje, ir primena įsipareigojimus pagal ES lyčių lygybės veiksmų planą. Visų pirma Taryba pabrėžia, kad yra svarbu užtikrinti vienodas vyrų ir moterų galimybes naudotis energijos ištekliais ir juos kontroliuoti. Taryba akcentuoja, kad reikia toliau remti moterų, mergaičių ir jaunimo įgalėjimą ir jų vienodomis galimybėmis grindžiamą įsitraukimą į energetikos sektorių, be kita ko, pasitelkiant moterų verslumo ugdymą, švietimą bei profesinį mokymą ir gerinant galimybes gauti finansinių išteklių.

5. Taryba primena savo išvadas dėl energetikos ir vystymosi² ir dėl Visuotinės ES strategijos įgyvendinimo³. Parama Afrikai ir ES kaimyninėms šalims joms vykdančioms energetikos pertvarką ir pereinančioms prie įperkamos, saugios ir tvarios energijos yra svarbi ES energetikos sąjungos išorės dimensijos dalis. Parama didesniam energetikos ir klimato politikos nuoseklumui, be kita ko, koordinuojant diplomatiją klimato ir energetikos srityse, kad būtų sudarytos sąlygos energetikos pertvarką vykdyti laikantis Paryžiaus susitarimo tikslų, taip pat bus svarbus indėlis šalyse partnerėse siekiant valstybės ir visuomenės atsparumo. Vadovaudamasi Visuotine ES strategija ir Europos konsensusu dėl vystymosi ES yra pasirengusi remti visas besivystančias šalis partneres, dedančias pastangas vykdyti pertvarką, būtinas atsparumui ir stabilumui didinti. Taryba pakartoja, jog reikia, kad šalyse partnerėse būtų visapusiškai laikomasi tarptautinių aplinkosaugos ir branduolinės saugos standartų, kaip nustatyta Europos konsensuse dėl vystymosi.
6. Taryba taip pat pabrėžia, kad energetikos sektoriaus pertvarka yra neatsiejama nuo likusios ekonomikos dalies pertvarkos. Energetikos sektorius, kuris yra viena iš pagrindinių ekonomikos varomųjų jėgų, atlieka vieną iš svarbiausių vaidmenų darnaus vystymosi srityje.
7. Taryba pabrėžia, kad reikia stiprinti regioninį ir subregioninį bendradarbiavimą ir gebėjimus tvariosios energetikos ir klimato sektoriuje. Be to, Taryba remia pastangas gerinti energetikos sektoriaus išlaidų efektyvumą, kuriomis skatinama regioninė integracija, prekyba ir investicijos, pavyzdžiui, regioninius tvariosios energetikos centrus, įsitvirtinusių regioninėse ekonominėse bendruomenėse.

² Dok. 14839/16.

³ Dok. 6981/17.

8. Taryba palankiai vertina Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Įgalinantis vystymasis. Naujojo Europos konsensuso dėl vystymosi įgyvendinimas vykdam bendradarbiavimą energetikos srityje“⁴. Visų pirma Taryba pritaria tam, kad trys toliau nurodyti veiksniai yra itin svarbūs norint pasiekti vystymosi tikslus energetikos srityje: i) skatinti politinę atsakomybę ir partnerystės įgyvendinimo srityje, ii) gerinti energetikos sektoriaus valdymą ir reformas ir iii) skatinti investicijas taikant tinkamą politiką ir reguliavimo sistemas, be kita ko, pasitelkiant novatoriškas finansines priemones. Taryba taip pat pabrėžia paramos energetikos sektoriaus skaitmeninimui svarbą, kadangi matyti, kad skaitmeniniai sprendimai yra itin svarbūs sprendžiant vis sudėtingesnių energetikos sistemų klausimus. Taryba taip pat ragina Komisiją didinti matomumą, intensyvuoti stebėseną, dalijimąsi žiniomis ir keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su ES veikla, be kita ko, pasitelkiant su mokslu, technologijomis ir inovacijomis susijusį bendradarbiavimą energetikos ir darnaus vystymosi srityje.
9. Taryba palankiai vertina Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikime ir penktajame Afrikos Sąjungos ir Europos Sąjungos aukščiausiojo lygio susitikime, kurie įvyko 2017 m. lapkričio mėn., priimtus sprendimus ir priimtus įsipareigojimus dėl energetikos ir vystymosi.
10. Taryba taip pat palankiai vertina konkrečius veiksmus energetikos ir vystymosi srityje, be kita ko, pažangą, pasiektą įgyvendinant iniciatyvą „EU4Energy“ ir Afrikos atsinaujinančiosios energijos iniciatyvą. Taryba pripažįsta kitų partnerystės iniciatyvų, pavyzdžiui, Tarptautinio saulės energijos aljanso (angl. *International Solar Alliance*), potencialą.
11. Energetikos ir vystymosi srityje Taryba ragina naudotis darniais viešaisiais pirkimais, kad būtų pasiekta tinkama trijų darnaus vystymosi ramsčių – ekonominio, socialinio ir aplinkos – pusiausvyra teikiant prekes, paslaugas arba atliekant darbus įvairiuose projektų etapuose.
12. Taryba dar kartą atkreipia dėmesį į pilietinės visuomenės organizacijų ir vietos valdžios institucijų, itin svarbių partnerių, vaidmenį siekiant 7-o darnaus vystymosi tikslo, kurios visų pirma yra partnerės užtikrinant prieigą prie energijos tiek miesto, tiek kaimo vietovėse.

⁴ Dok. 15866/17.

13. Taryba pabrėžia, kad svarbu sutelkti visus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus, įskaitant privatųjį sektorių, kad būtų skatinamos investicijos sumažinant finansinę riziką ir pritraukiant papildomų išteklių energetikai ir vystymuisi. Šiomis aplinkybėmis Taryba teigiamai vertina temines iniciatyvas, remiamas derinant dotacijas ir paskolas, ir palankiai vertina tai, kad nustatyta tvariosios energetikos ir junglumo investicijų linija Europos darnaus vystymosi fondo, sukurto remiantis Išorės investicijų planu, kontekste. Šia priemone remiamos investicijos ir geresnės galimybės gauti finansavimą, be kita ko, atsinaujinančiosios energijos ir energijos vartojimo efektyvumo srityse. Tai naudinga šalims partnerėms ir privačiajam sektoriui Afrikoje bei Europos kaimyninėse šalyse, siekiantiems veiksmingai naudoti tvariąją energiją, kaip įtraukų ekonominį augimą ir darnų vystymąsi skatinantį veiksnį, ir tokiu būdu sprendžiantiems klausimus, susijusiu su konkrečiomis pagrindinėmis socialinėmis ir ekonominėmis migracijos priežastimis.
14. Taryba pripažįsta Komisijos pastangas stiprinti vystymąsi ir finansinį papildomumą vykdant ES dotacijų ir paskolų derinimo operacijas, visų pirma energetikos ir vystymosi srityje. Taryba pakartoja ES ir jos valstybių narių įsipareigojimą naudoti dotacijų ir paskolų derinimo priemonę vadovaujantis Adis Abebos vystymosi finansavimo veiksmų darbotvarkėje nustatytais principais.⁵
15. Taryba pakartoja, kad ES ir jos valstybės narės taip pat skatins laipsnišką aplinkai kenksmingų subsidijų iškastiniam kurui panaikinimą ir remis saugius ir tvarius sprendimus, kurie yra efektyvūs išteklių naudojimo atžvilgiu, pažangūs klimato kaitos atžvilgiu ir veiksmingiau prisideda prie skurdo panaikinimo.
16. Taryba palankiai vertina veiksmus, skirtus spartesniam 7-ojo darnaus vystymosi tikslo įgyvendinimui, įskaitant švarius maisto gamybos ir šildymo sprendimus, prieigos prie elektros energijos trūkumo panaikinimą ir decentralizuotų bei vietos sprendimų atsinaujinančiosios energijos srityje potencialo išnaudojimą.

⁵ Trečiosios tarptautinės vystymosi finansavimo konferencijos rezultatų dokumentas. Adis Abebos veiksmų darbotvarkė, 48 dalis (2015 m. liepos 15 d.).

17. Taryba pabrėžia pasaulinių partnerysčių energetikos ir vystymosi srityje, skirtų suinteresuotųjų subjektų įgalinimui visais lygmenimis siekiant įgyvendinti visuotinės pertvarkos procesus, svarbą. Todėl ragina valstybes nares ir Komisiją užtikrinti veiksmingą bendradarbiavimą ir koordinavimą, be kita ko, 2018 m. rengiantis Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijos 24-ajai sesijai ir Aukšto lygio politiniam forumui darnaus vystymosi srityje.
-